

Prof. dr hab. n. med. Jakub Kałużny

Katedra Badania Narządów Zmysłów

Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

ul. Sandomierska 16,85-830 Bydgoszcz

Bydgoszcz 15.04.2024

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE	
wpl. dnia	23-04-2024
L. dz. RN-BM/	668

VIDIC

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE
Przewodniczący
Agnieszka Hałoń
prof. dr hab. Agnieszka Hałoń

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Urszuli Szydelko-Paśko

pt. „Zmiany w narządzie wzroku w przebiegu układowych zapaleń naczyń”.

Promotor: Prof. dr hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło

Powikłania oczne układowych zapaleń naczyń rzadko są tematem prac doktorskich. Niezbyt często są również przedmiotem dociekań naukowych. Jedną z przyczyn jest stosunkowo niewielka liczba pacjentów w populacji polskiej z rozpoznaniem np. choroby Buergera czy choroby Takayasu. Doktorantka zajęła się więc rzadko analizowanym zagadnieniem wykorzystując nie tylko informacje z literatury światowej ale przede wszystkim unikalną bazę danych pacjentów Kliniki i Katedry Okulistyki Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. Temat rozprawy doktorskiej uważam więc za bardzo oryginalny i ważny.

Przedstawiony do recenzji doktorat stanowi cykl czterech publikacji o łącznym wskaźniku IF 11,2 i liczbie punktów MNiSW/KBN równej 450. Doktorancka jest pierwszym autorem wszystkich prac w recenzowanym cyklu. Publikacje te łączy wspólny cel, którym było przeanalizowanie zarówno poprzez przegląd literatury jak i badanie obserwacyjne zajęcia narządu wzroku w przebiegu pierwotnych układowych zapaleń naczyń. Dodatkowo celem badania obserwacyjnego było opracowanie nieinwazyjnych badań, które dzięki niższym kosztom i krótszemu czasowi wykonania w porównaniu do badań inwazyjnych, mogłyby zostać wykorzystane jako badania przesiewowe.

Rozprawa doktorska ma formę oprawionego, zwartej wydania liczącego 81 stron obejmującego oprócz pełnych tekstów opublikowanych prac również ich krótkie omówienie, zgodę Komisji Bioetycznej i oświadczenia współautorów. Dysertacja ma poprawny układ, a rozpoczyna ją prezentacja danych bibliograficznych cyklu publikacji, wykaz skrótów oraz

streszczenie w języku polskim i angielskim. We wstępie autorka przedstawia definicję i podział układowych zapaleń naczyń oraz podstawowe informacje na temat epidemiologii, patogenezы i leczenia. Kolejny rozdział to prezentacja celu głównego badania oraz celów szczegółowych. W następnych rozdziałach doktorantka opisała metodykę i wyniki każdej z publikacji:

Publikacja nr 1 pt. „Arteritic anterior ischemic optic neuropathy in the course of giant cell arteritis after COVID-19” jest opisem przypadku 69 letniej pacjentki z przednią niedokrwienną neuropatią nerwu wzrokowego w przebiegu olbrzymiokomórkowego zapalenia tętnic po infekcji COVID-19. Analiz tego przypadku pozwoliła stwierdzić, że infekcja COVID-19 może stanowić czynnik wyzwalający proces zapalny naczyń i późniejsze jego powikłania oczne.

Publikacja nr 2 pt. „Ocular manifestations of Buerger’s disease-a review of current knowledge” ma charakter przeglądu literatury dotyczącej zajęcia narządu wzroku w przebiegu choroby Buergera. Na podstawie analizy 13 prac i 44 pacjentów doktorantka ustaliła listę możliwych powikłań okulistycznych na, której znalazły się tak poważne stany jak: przednia niedokrwienna neuropatia nerwu wzrokowego czy też zamknięcie tętnicy środkowej siatkówki.

Publikacja nr 3 pt. “Ocular manifestations of Takayasu’s arteritis - a case-based systematic review and meta-analysis” przedstawia wyniki przeglądu systematycznego i meta analizy na temat zajęcia narządu wzroku w chorobie Takayasu wykonanej w oparciu o 106 prac naukowych. Doktorantka ustaliła między innymi, że najczęstszym powikłaniem ocznym choroby jest niedokrwienie siatkówki, które wystąpiło w 57,4 % przypadków. W ponad 74 % przypadków zajęcie narządu wzroku wystąpiło przed rozpoznaniem choroby Takayasu.

Publikacja nr 4 pt. “Evaluation of choroidal and retinal features in patients with primary vasculitis—an original optical coherence tomography and optical coherence tomography angiography study” jest oryginalną pracą badawczą i najważniejszym osiągnięciem doktorantki. Do badania zakwalifikowano 41 pacjentów chorujących na pierwotne układowe zapalenie naczyń: chorobę Takayasu, chorobę Buergera, olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic, ziarniakowatość z zapaleniem naczyń i guzkowe zapalenie naczyń. Analizie poddano wyniki badań 78 oczu z grupy badanej oraz 88 oczu z grupy kontrolnej. Za pomocą OCT i angio OCT oceniano parametry siatkówki i naczyniówki. Do obliczenia wartości grubości naczyniówki oraz powierzchni światła naczyń użyto metody progowania w celu uzyskania obrazu binarnego. Analiza statystyczna pozwoliła wykryć istotne różnice między grupą badaną a kontrolną w zakresie grubości naczyniówki, wartości naczyniowego indeksu

naczyniówkowego (CVI) oraz powierzchni FAZ. Różnice między poszczególnymi chorobami w obrębie grupy badanej okazały się statystycznie nieistotne.

Merytorycznie recenzowany cykl publikacji oceniam wysoko. Praca oryginalna została przeprowadzona na pacjentach prawidłowo włączonych do grupy badanej, z wykorzystaniem grupy kontrolnej. Metodyka badania została opisana prawidłowo, a wyniki przedstawione w sposób przejrzysty zarówno w formie opisowej jak i graficznej. Warto podkreślić, że obliczanie CVI nie jest standardową funkcją oprogramowania, w które wyposażone jest urządzenie OCT i wymagało oddzielnej binaryzacji i segmentacji z wykorzystaniem odpowiedniego oprogramowania. Badanie pozwoliło na wykrycie parametrów opisujących budowę siatkówki i naczyniówki, które potencjalnie mogą być zastosowane w diagnostyce układowych zapaleń naczyń jako nieinwazyjny marker choroby. Pewnym mankamentem jest brak analizy jakościowej struktury naczyniówki w badani OCT. Nie jest wyjaśnione czy występowały np. zmiany o charakterze poszerzenia naczyń naczyniówki czy też drobne ogniska hiperrefleksyjne często obserwowane w przypadku chorób zapalnych? Wyjaśnienia wymaga również sposób obliczania CVI. W wielu pracach ten wskaźnik jest obliczany jako stosunek powierzchni światła naczyń naczyniówki do całkowitej powierzchni naczyniówki. W recenzowanej rozprawie doktorskiej wskaźnik ten został wyliczony nieco inaczej, jako stosunek powierzchni światła naczyń naczyniówki do grubości naczyniówki. Te drobne wątpliwości i uchybienia nie obniżają jednak jednoznacznie pozytywnej oceny pracy.

Rozprawę doktorską kończy siedem wniosków postawionych na podstawie wyników wszystkich czterech prac. Szczególnie istotny wydaje się wniosek sugerujący wprowadzenie przesiewowych badań okulistycznych oceniających siatkówkę i naczyniówkę pacjentów z układowymi zapaleniami naczyń co może skutkować wykryciem patologicznych zmian zanim zostaną one zauważone przez pacjentów.

Podsumowując należy powiedzieć, że przedstawiony w ramach rozprawy doktorskiej cykl publikacji stanowi oryginalny i wartościowy dorobek naukowy. Doktorantka w prawidłowy sposób zbadała zmiany strukturalne zachodzące w siatkówce i naczyniówce w przebiegu układowych zapaleń naczyń, co w istotny sposób poszerza wiedzę medyczną dotyczącą badanego zagadnienia.

Rozprawa doktorska pt. „Zmiany w narządzie wzroku w przebiegu układowych zapaleń naczyń” spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. 2018 poz. 1668). Mam zaszczyt zwrócić się

do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z wnioskiem dopuszczenie lek. Urszuli Szydelko-Paśko do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Jan Kuciński". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.